

ШАХМАТНА МИСЪЛ

10

1960

„СЛАВА НА ВЕЛИКИЯ ОКТОМВРИ, КОЙТО ОТКРИ НОВА ЕРА В ИСТОРИЯТА НА ЧОВЕЧЕСТВОТО — ЕРА НА ЗАГИВАНЕТО НА КАПИТАЛИЗМА И НА ТЪРЖЕСТВОТО НА СОЦИАЛИЗМА“!

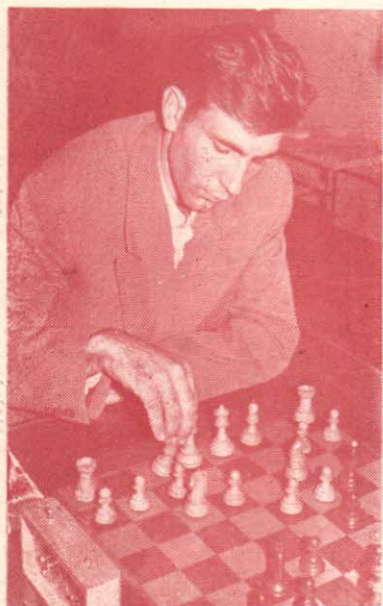
Емил Лулчев — световен шампион ☆ Финалът на II републиканска селска спартакиада ☆ Преолимпийски турнири: във Варна и в Бад Залцунген ☆ В Сливен — трима победители ☆ Отборът на САЩ ползва препоръки ☆ Партии ☆ Резултати от турнирите за републиканско кореспондентно п-во ☆ Нашият календар ☆ Лакомите „пейшождици“ ☆ Комбинации ☆ Опасно оръжие срещу стариндийска защита ☆ Самуел Лойд

ШАХМАТНИ ВЕСТИ

За първенство на Софийски окръг

ЕМИЛ ЛУЛЧЕВ — СВЕТОВЕН ШАМПИОН

От 4 до 16 септември т. г. в курорта Порторож (Югославия) се състоя второто световно първенство на глухите.

В него взеха участие представители на 10 страни — най-силните шахматисти сред глухите — все квалифицирани и опитни състезатели, между които и бившият световен шампион д-р Швабенски (Чехословакия).

Като представител на България участва варненският шахматист Емил Лулчев, който доби това право през месец юли т. г., като завоюва титлата републикански първенец между глухите. Първата си партия, срещу Валтер (ГФР), Лулчев завърши наравно. Втората му среща бе със световния шампион д-р Швабенски. Лулчев игра с голяма амбиция и след оспорвана борба успя да спечели. Въодушевен от тази победа, Лулчев продължи да играе с голям подем и спечели една след друга, без дори да отлага, всичките си партии, като само последната завърши наравно, понеже вече си бе осигурил първото място с 8 точки от 9 възможни. Второто място със 7 т. зае бившият световен шампион д-р Швабен-

ски. Следват: Обер (Франция) 6 т., Жак (Полша) и Гудац (Югославия) с по 5 т., Лон (Испания) — 4 т., Валтер (ГФР) — 3.5 т., Печ (ГДР) — 3 т., Пеликан (Румъния) — 2.5 т. и Нилсен (Дания) — 1 т.

Лулчев донесе на България първата индивидуална световна титла по шахмат. Този си изключителен успех той дължи на упоритата работа в областта на шахмата. Лулчев играе с ентузиазъм всяка партия и във всяка партия се стреми към победа. Той има вярно позиционно чувство и удивително леко се ориентира във всяка позиция.

Като световен шампион Лулчев бе награден със златен медал и грамота, а освен това получи парични и предметни награди.

Третото световно първенство ще се състои след четири години.

Емил Лулчев е роден на 19. VI. 1935 г. в Стара Загора. Загубил е слуха си на една година и половина. С шах се занимава от 11 годишна възраст. Завършил е осми клас в Института за глухонемите в Пловдив през 1952 г. Понастоящем работи като мебелист в П. П. „Тих труд“ във Варна. Но извън работата Лулчев се занимава много с шах и взема с успех участие в шахматния живот на Варна, като е включен и в представителния отбор на града.

М. Балчиклиев

С. БОТЕВ — Пловдив*

В турнира за индивидуално първенство на Софийски окръг участваха представители на градовете Копривница, Пирдоп, Ихтиман, Ботевград, гара Костенец и с. Долна баня (Самоковско). Победителят Д. Найденов (Копривница) постигна отличния резултат 10 т. (от 10 възможни). Следват: П. Павлов (Пирдоп) и Ив. Дяков (Долна баня) с по 8 т. и т. н.

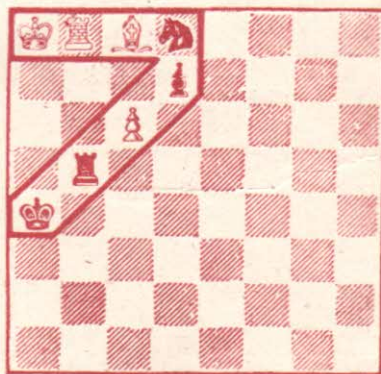
Стара Загора

С общо 26 т. от 35 възможни, въпреки че му остава още една среща, отборът на Старозагорски окръг си осигури първото място в IV район и през декември ще играе в София във финалния кръг. От общо изиграните 7 срещи старозагорските шахматисти спечелиха 6 и завършиха само една наравно — срещу Бургаски окръг.

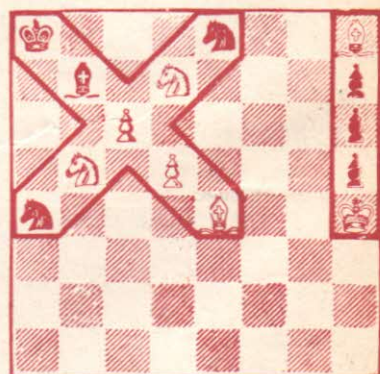
Антон Чакъров

В окръжното първенство за 1960 г. участваха 8 мъже и 3 жени. Първото място при мъжете след оспорвана борба разделиха младият Борис Митев и к. м. Милчо Милев и двамата от Ст. Загора с по 5.5 т. При жените се наложи опитната Здравка Тенева (Ст. Загора).

Иван Чапразов

Реми

Мат в 4 хода

Авторът С. Ботев посвещава тези две композиции на 43-та годишнина от Великата октомврийска революция

ШАХМАТНА МИСТЪЛ

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ СЪЮЗ
ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ

Книжка десета
Година тринадесета — 1960 г.

ФИНАЛЪТ НА II РЕПУБЛИКАНСКА СЕЛСКА СПАРТАКИАДА

Теснолинейното влакче, пхтящо по ширната Дунавска равнина, спря и изсипа част от пъстрото множество, което пълнеше вагончетата му. Огряната от септемврийското слънце гара на с. Букьовци се оживи необичайно. Беше пристигнала първата група от участниците в шахматния финал на II републиканска селска спартакиада. Към залез и останалите състезатели бяха вече тук.

Всички бяха опитни шахматисти — първо и второразредници. Бяха дошли като представители на шестнадесетте окръга, които бяха си извоювали правото да участвуват във финалната борба за излъчване на републиканския селски отборен и индивидуален първенец. Всеки отбор беше съставен от по трима възрастни състезатели и един юноша.

Борбата започна на 20 септември и продължи само пет дни, но това бяха пет до предел шахматно наелектризирани дни. Играеше се по швейцарската система и сутрин и след обед, по два кръга на ден при контрола 50 хода за два часа. Към отпечатъка, който даваха тези условия, като прибавим и голямата амбиция на състезателите, ще получим пълна представа за изключителното напрежение, с което се водеше борбата, ще си обясним и защо имаше толкова изненади и обрати в редица партии, въпреки че играеха опитни шахматисти, предимно първоразредници.

В първия кръг жребие то срещна един от главните фаворити — Софийски окръг с отбора на Благоевградски. С победа 4:0 Софийски окръг възглави временното класиране, а противникът му потъна на дъното на таблицата и не мръдна от там до края на турнира. Оказа се, че отборът на Благоевградски окръг е най-слабо подготвеният. С него се утешаваха по-слабите отбори. Той ги подсилваше с точки, когато след някоя тежка загуба те се озоваваха в опаската на таблицата.

Отборът на Софийски окръг удържа спечеления в началото аванс и продължи да води и в следващите кръгове. Неговите главни съперници, лишени от изгодата да се срещнат със щедро раздаващия точки отбор на Благоевградски окръг, упорито гонеха лидера, като най-близко по петите му беше отборът на Ловешки окръг. Дватама съперници се срещнаха в предпоследния кръг. Резултатът от двубоя помежду им се оказва решаващ. Ловешки окръг победи с

2.5:1.5 и излезе на първо място, на което се задържа и в крайното класиране.

„Преди турнира ние считахме, че не сме достатъчно силни, за да бъдем първи, но всички наши състезатели играха амбициозно и с голям подем“ — ни заяви скромно капитанът на отбора републиканският селски първенец Крачунов.

Победата на Ловешки окръг е заслужена и убедителна. Той се наложи в борба с най-силните отбори. Това потвърждава и статистиката. Съберете точките на неговите противници по системата на Буххолц — те са 142, докато на Софийски окръг са 135.5. Действително главната ударна сила на отбора на Ловешки окръг беше в амбицията, сплотеността и високия спортен дух на неговите състезатели. Особено резултатно играха Ст. Крачунов, Ил. Дяков и П. Гонков на 2, 3 и 4 дъска.

Само хубави думи могат да се кажат и за стегнатия и дисциплиниран отбор на Софийски окръг, който докрай се бори достойно.

Борбата за третото призово място се реши едва в последния кръг. Отборът на Пловдивски окръг, който беше започнал турнира твърде убедително, на финала се приближи пълно до челото. С голяма победа — 3.5:0.5 — той успя в последния момент да измести с половин точка отбора на Старозагорски окръг, който се считаше, че е укрепен на третото място.

Едновременно с борбата между отделните отбори интересна борба се развиваше и за индивидуално класиране. Състезателите на първа дъска се съревноваваха за званието „Републикански селски първенец“, а тези на четвърта — за званието „Републикански селски юношески първенец.“

Между мъжете главни съперници за златния медал бяха Йордан Аянски (Пловд. окръг) и Иван Дяков (Соф. окръг). Аянски, който записваше само единици в таблицата, спечели и в личния двубой с Дяков и излезе пръв с 8 т. от 8 възможни! Прекрасно спортно постижение!

Дяков с 6.5 т. стана носител на сребърния медал, а Александър Ковачев от Толбухински окръг, със същия брой точки, но по нисък коефициент Буххолц — на бронзовия.

Между юношите борбата за първото място беше още по-оспорван. Дълго време очертан кандидат за титлата беше Ганчо Иванов от Ст. Загорски окръг, който единствен до последния кръг беше без загуба. В последния кръг обаче, за обща изненада, поради груба грешка той стана мат още на осмия ход срещу Г. Димов от Пловдивски окръг, който до него момент имаше само една точка. Тази загуба отхвърли Ганчо Иванов чак на шесто място.

Републикански селски юношески първенец излезе Петър Бояджиев Гонков от с. Лътница от отбора на Ловешки окръг, който показа хубава, свежа и изобретателна игра.

Със сребърен медал се окичи юношата Васил Дерменджиев от с. Дивлядово от отбора на Коларовградски окръг, а с бронзов — Ангел Корджийски от Пазарджишки окръг.

От такова масово и така бурно протекло състезание, каквото беше шахматният финал на II републиканска селска спартакиада, трудно може да се направят по-задълбочени изводи за играта и възможностите на отделните отбори и участници. Общото впечатление обаче е радостно. Участваха състезатели с голяма любов към шахмата и много ентусиазъм. Игра се хубав, смислен и борбен шахмат. Пробляснаха не един млади таланти.

Две думи и за организацията на турнира. Играеше се в три от най-общирните стаи на училището. Съдийският апарат действуваше безупречно. Пропагандата на състезанията обаче изобщо липсваше — нито афиши, нито изложени на показни места таблици, нито съобщения по радиоуредбата. За болшинството от жителите на с. Букьовци турнирът мина незабелязано. Радостно е, че най-голям интерес проявиха учениците. Впечатленията, които остави в тях турнирът, са кънове, които сигурно ще дадат добър шахматен плод.

Втората републиканска селска спартакиада раздвижи буен спортния живот на село. Тя даде мощен гласък и за развитието на шахмата. Очевидно шахматът навлиза все по-широко в битата на трудещите се на село. Там

има вече квалифицирани шахматисти, които могат да организират местния шахматен живот, да повишат нивото на шахматната култура и шахматното

майсторство. Но те не бива да остават самички в пионерската си работа. Необходимо е републиканската и окръжните шахматни секции да обърнат пове-

че внимание към шахмата на село, като оказват на местните шахматни кадри системна енергична и целенасочена организационна и методична помощ.

№	Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Точки	Място
1	Ловешки	♣	2 ¹ / ₂	3	1 ¹ / ₂	2	3 ¹ / ₂	2		3		3	4					22 ¹ / ₂	1
2	Софийски	1 ¹ / ₂	♣	2	3	1 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	3	4								4	21 ¹ / ₂	2
3	Пловдивски	1	2	♣	3 ¹ / ₂	2		3	3		3 ¹ / ₂							19	3
4	Старозагорски	2 ¹ / ₂	1	1 ¹ / ₂	♣	2 ¹ / ₂	3	2		3				4				18 ¹ / ₂	4
5	Пловдив — града	2	2 ¹ / ₂	2	1 ¹ / ₂	♣	1		3 ¹ / ₂		2 ¹ / ₂					3		18	5—7
6	Михайловградски	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂		1	3	♣	3		3						3		18	5—7
7	Ямболски		1	2	2		1	♣			3		2 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	3			18	5—7
8	Търновски			1	1	1 ¹ / ₂			♣			2 ¹ / ₂	2	2	2	3 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	17	8
9	Варненски	1	0	2	1					♣		4	2	2	2 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	16 ¹ / ₂	9
10	Врачански			1 ¹ / ₂		1 ¹ / ₂	1	1			♣	2		3	2 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	4	15 ¹ / ₂	10—11
11	Толбухински	1							1 ¹ / ₂	0	2	♣	2	2 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂			15 ¹ / ₂	10—11
12	Коларовградски	0					1	1 ¹ / ₂	2			2	♣	3	2 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	3	15	12
13	Пазарджишки							1 ¹ / ₂	2		1	1 ¹ / ₂	1	♣	1 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	3	14 ¹ / ₂	13
14	Смолянски				0			1	2	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1		♣	♣	4		13	14
15	Разградски					1	1		1 ¹ / ₂	0		1 ¹ / ₂	1	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	♣	3 ¹ / ₂	8 ¹ / ₂	15
16	Благоевградски		0						1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂		1	1	1 ¹ / ₂	0	1 ¹ / ₂	♣	5	16

ПРЕДОЛИМПИЙСКИ ТУРНИРИ

През месеците, предшестващи XIV шахматна олимпиада в Лайпциг, в много страни бяха организирани международни турнири, които представяваха последна практическа проверка на силите на техните олимпийски състезатели. Такива бяха и турнирите във Варна и в Бад Залцунген (ГДР).

ВЪВ ВАРНА

Л. БОНЕВА

През м. август курортна Варна беше средище на голяма шахматна проява. Един гротмайстор, пет международни и седем национални майстори в продължение на 18 дни водиха оспорвана борба. Борба с неизвестен край, която вероятно всеки се надяваше да спечели. Тази именно надежда даде отражение и върху разволя на целия турнир.

Началото беше миролюбиво. Преобладаваха равните резултати. Всеки изчакваше и пестеше силите си. Но щом се откриха шансове за първото място у Даскалов, а по-късно и у Пъдевски, атмосферата коренно се измени. Всеки започна да се стреми към победа, а разните резултати се установяваха след продължителна и оспорвана борба.

Партията Трифунович—Пустина напимер завърши наравно чак на 111 ход след общо 14 часова игра!

Спокойното начало и приблизително изравнените сили не позволиха някой от състезателите да се откъсне рязко напред. Показателно в това отношение е и крайното класиране, в което разликата между първия и последния е само 3.5 т. При тази обстановка на турнира отделни партии се развиваха твърде драматично и оказаха сериозно влияние както върху психическата настрейка на състезателите, така и върху крайното им класиране.

В първия кръг гротмайстор Трифунович спечели фигура срещу Даскалов и доволен започна да се разхожда

между масите. След няколко хода обаче беше принуден да върне фигурата, а малко след това и да се предаде.

Тази победа на Даскалов, която варненската публика посрещна с овации, окрили младия кандидат-майстор. Той продължи да играе с голям подем, класира се на призовото четвърто място и покори майсторската норма. Първият майстор на спорта по шахмат от Варна!

Точно обратен беше ефектът от тази първа партия за гротмайстор Трифунович. Той продължи да играе как без напор, като се задоволи със серия ремита.

Подобна неприятна изненада сполетя и нашия заслужил майстор Нейкирх. В четвъртия кръг той отложи партията си срещу албанския шампион Пустина с две пешки повече и с мисълта, че леко печели. Анализът обаче скоро показа, че не той, а Пустина трябва да спечели, както стана и при доиграването.

Два кръга по-късно упоритият албански състезател поднесе горчива чаша и на нашия шампион Здравко Милев, като го принуди да се предаде на 18-ия ход. Тази загуба толкова демобилизира Милев, че имаше опасност да изпадне в края на таблицата.

Последния си удар над българските олимпийци Пустина нанесе с победата си над заслужил майстор Пъдевски, като с това едва не го лиши от първото място.

Пустина играеше срещу всеки „на нож“, без да се страхува от имената и званията на своите по-опитни противници. И макар че се класира последен

№	Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	класиране	
															т	м
1	Н. Пълевски (Бълг.)	♣	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	1 ¹ / ₂	1	1	1	0	8	1—2
2	Крогиус (СССР)	1 ¹ / ₂	♣	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	1	1	1	1	1 ¹ / ₂	8	1—2
3	Н. Минев (Бълг.)	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	♣	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	1 ¹ / ₂	1	7 ¹ / ₂	3	
4	Г. Даскалов (Бълг.)	0	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	♣	0	1	1	0	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	6 ¹ / ₂	4—5	
5	М. Бобоцов (Бълг.)	0	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	♣	0	1 ¹ / ₂	1	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	6 ¹ / ₂	4—5	
6	Ол. Нейкирх (Бълг.)	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	♣	0	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	0	6	6
7	Трифунович (Юг.)	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	0	0	1 ¹ / ₂	1	♣	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	5 ¹ / ₂	7—8
8	Е. Карасойчев (Бълг.)	0	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	0	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	♣	1 ¹ / ₂	0	1	1	1 ¹ / ₂	5 ¹ / ₂	7—8
9	З. Милев (Бълг.)	1 ¹ / ₂	0	1 ¹ / ₂	1	0	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	♣	1	1 ¹ / ₂	0	0	5	9—12
10	Фукс (ГДР)	0	0	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1	0	♣	0	1 ¹ / ₂	1	5	9—12	
11	Фихтл (ЧСР)	0	0	0	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	0	1 ¹ / ₂	1	♣	1 ¹ / ₂	1	5	9—12	
12	Цин (ГДР)	0	0	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	0	1 ¹ / ₂	0	1	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	♣	1	5	9—12	
13	Пустина (Албания)	1	1 ¹ / ₂	0	0	0	1	1 ¹ / ₂	1	0	0	0	♣	4 ¹ / ₂	13	

той активно повлия върху борбата за първите места. Вижте в таблицата от кого е набрал точките си и ще се убедите в това. Особено успешен е резултатът му срещу нашите олимпийци. Това даде повод на някои да го назоват шеговито „Пустина — българоубиецът“. Прочие, албанският шампион остави прекрасни впечатления с жилата си и находчива игра и висок борбен дух.

Участниците са винаги неприятно засегнати, когато някой от тях напусне турнира. Така беше преживяно след третия кръг и напускането поради здравословни причини на английския международен майстор Уейд.

Интересно е да се отбележи, че в турнира участваха трима настоящи шампиони — на Чехия, Албания и България, но и тримата се представиха неудачно. Може би за класирането на някои от състезателите си казаха думата примамливите черноморски води и горещият варненски плаж. . .

Единствени Милев и Крогиус завършиха без загуба. Съветските майстори игра спокойно и много солидно. Другият победител на турнира — Пълевски предпочиташе острите схватки. Два различни подхода, които доведоха до един и същи краен резултат — делене на първо и второ място.

Като се изключи незадоволителният резултат на Милев, нашите олимпийци играха добре и заеха челните места. Това е безспорно обнадеждаващ факт пред самата олимпиада в Лайпциг.

Зрънца от турнира

Даскалов преживя тежки моменти срещу Трифунович и загуби дори фигура. Милев ни пошепна: „Даскалов трябва да се предаде. Може ли да се играе срещу Трифунович в такава позиция?“

Даскалов не чу този съвет и затова не го послуша. Последваха разбърквания и Даскалов с няколко последователни жертви постави пред неизбежен мат югославянския гро майстор.

В залата последваха ръкопляскания и се чу един силен вик. Известният темпераментен варненски шахматист Пешо Куюмджиев се хвърли срещу Даскалов и пред смаяните очи на Трифунович го целуна шумно. „Даскалов е мой ученик, мой ученик“, обясняваше Куюмджиев на публиката.

*

В IV-тия кръг Карастойчев спечели красиво срещу Цин и нешо, което се случва рядко по турнирите, спечели едновременно две точки: едната срещу Цин и другата срещу Уейд, който напусна турнира и по този начин нулата на Карастойчев бе заличена.

*

Даскалов с черните срещу Пълевски скоро изравни играта и предложи реми. Пълевски не прие ремито, игра хода си, но когато видя, че е слаб, веднага предложи на свой ред реми. Да кажем, който беше още под впечатление на ми-

ролюбивото си предложение, прие ремито без да се замисля. А в един ход само печелеше качество при отлична позиция.

За разлика от Пълевски, Милев пък се предаде в две партии, където загубата още не се виждаше.

М. Балчиклиев

В Бад Залцунген

В. ПРАХОВ

Международният предоллимпийски турнир в Бад Залцунген се състоя от 3 до 17 септември. В него участваха 12 състезатели от 7 страни. По покана на приятелския шахматен съюз на ГДР като наши представители на турнира играха майсторите Валентин Прахов и Владилен Пълов.

Пристигнахме със закъснение, след 57 часа път, в момента, когато приключваше първият кръг и. . . вече се коментираше първата изненада. Фукс с черните във френската защита беше спечелил срещу Лутиков. И това не беше случайно. Германските майстори Фукс, Голц и Бертолд разиграват безупречно френската защита, с дълбоко идейно познаване и домашно подготвени варианти.

Скоро се оказа, че има и друг поклонник на френската защита — Вл. Попов, които я приложи с успех срещу Лутиков и Радовичи. Успехите на френската защита накарала Лутиков, който в три партии срещу нея получи тежки позиции и събра само една точка, да заяви, че след 1. e4 e6 черните стоят минимално по-добре и сам започна да играе 1. . . e6.

За нас турнирът протече с променлив успех. Владилен стартира неудачно. Във втория кръг в по-добра позиция срещу Ленгиел загуби поради дайтнотна грешка, а след това срещу Дрозд и Малих и се озова в края на таблицата. Във втората половина на турнира обаче прояви високи волеви качества и финишира отлично. Набирайки три точки от последните четири кръга (колкото набра и самият победител Лутиков), той изпълни почетните 50% и подобри значително класирането си.

С мене събитията се развиха по-различно. След пет последователни ремита, в шестия кръг спечелих срещу Йежек, а в седмия — и срещу временния водач в класирането Дрозд, с когото се изравних начело в таблицата.

Положението си на лидер запазах до предпоследния кръг, в който завърших наравно с Либсерт, а изравнилият се

междувременно с мен Лутиков победи Малих и взе преднина с половин точка. В последния кръг Лутиков се срещна с непобиваемия Радсвичи (НРР) — единствен без загуба в турнира и бързо се съгласи на реми. Появи се надежда да го застигна но. . . в малко по-добра позиция срещу Малих допуснах груба грешка и въпреки отчаяната си съпротива не можах да спася партията. Тази единствена загуба (спредели и класирането ми — дележ на III—VI място.

Победителят Лутиков игра силно и уверено. Особено добро впечатление направи решителната му партия с Малих, която проведе с голямо напрежение и високо майсторство.

Турнирът, макар и много напрегнат, премина в подчертано приятелска атмосфера. През свободното си време участниците прекараха незабавими часове в разходки из околностите и с лодка по езерото, в игра на приятелски партии и анализи.

Особено силно впечатление правеше дисциплината и сплотеността на германските състезатели. Това са все млади хора, добри приятели помежду си и с голяма любов към шахмата, която опиянява тренинговия Ханс Плац умее добре да използва. Приятелството им обаче не пречи да играят със най-голяма амбиция помежду си. Безспорно отборът на ГДР е един от очертаните кандидати за финала в олимпиадата в Лайпциг.

През двата почивни дни домакините ни дадоха възможност да разгледаме някои от по-големите паметници и забележителности, като огромния замък Вартбург (от където идва названието на заводите за леки коли), красивия връх Инзелберг с голямата си телевизионна кула, благодарение на която

№	Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Точки	Място
1	Лутиков (СССР)	0	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1/2	7	1
2	Фукс (ГДР)	1	0	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1	0	1	1	1/2	6 1/2	2
3	Прахов (НРБ)	1/2	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1	6	3-6
4	Малих (ГДР)	0	1/2	1	0	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	0	6	3-6
5	Радовичи (Румън.)	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	6	3-6
6	Голц (ГДР)	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	6	3-6
7	Вл. Попов (НРБ)	1/2	1	1/2	0	1/2	1	0	1/2	0	1	1/2	1/2	5 1/2	7-8
8	Дрозд (Полша)	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1	0	0	1	1/2	1/2	5	9-10
9	Либсерт (ГДР)	0	1	1/2	1/2	0	1/2	1/2	0	0	1	1/2	1/2	5	9-10
10	Ленгиел (Унгария)	1/2	0	1/2	0	1/2	0	1	1/2	0	0	1	1	5	9-10
11	Бертолд (ГДР)	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	0	0	0	4	11-12
12	Йежек (Чехосл.)	1/2	1/2	0	1	1/2	0	1/2	0	1/2	0	0	0	3 1/2	11-12

имахме удоволствието да наблюдаваме олимпийските игри в Рим, двореца край Бад Либенщайн и единствената суха пещера в Германия, датираща от преди 2.000.000 години, с галерии на два

етажа, подземна река и езеро. Гостоприемството на домакините, приятелският дух, в който протече турнирът и множеството хубави впечатления останаха у нас прекрасен и траен спомен.

В СЛИВЕН — ТРИМА ПОБЕДИТЕЛИ

В Сливен има шахматни ентузиаста, които добре работят. Към редицата прояви, с които държат буден интереса към шахмата в техния град се прибави още една, за която заслужават поздравления. Това е майсторският турнир,

организиран през септември в летовището „Карандила“, разположено сред живописната местност „Сините камъни“.

Участвуваха осем местни първоразредници и четирима гости — кандидат-майсторите Ал. Хаджипетров (Бс) Кр.

№ по ред	Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Точки	Място
1	П. Гандев	♣	0	1	1/2	1	1	1/2	1	1	1	1	1	9	1—3
2	Ал. Хаджипетров	1	♣	0	1/2	1	1/2	1	1	1	1	1	1	9	1—3
3	Д. Панталеев	0	1	♣	1	0	1	1	1	1	1	1	1	9	1—3
4	Хр. Млечев	1/2	1/2	0	♣	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	8	4
5	В. Дойчинов	0	0	1	1/2	♣	1	0	1	1	1	1	1	7 1/2	5
6	Кр. Димитров	0	1/2	0	1/2	0	♣	1/2	1	1	1/2	1	1	6	6
7	Фвг. Паскалев	1/2	0	0	0	1	1/2	♣	0	1	1	1	1	5 1/2	7
8	Д. Петков	0	0	0	0	0	0	1	♣	1/2	1/2	1/2	1	3 1/2	8
9	К. Царев	0	0	0	0	0	0	0	1/2	♣	1	1	0	2 1/2	9
10	В. Узунов	0	0	0	0	0	1/2	0	1/2	0	♣	1	0	2	10—12
11	Й. Златев	0	0	0	0	0	0	1/2	0	0	♣	1	0	2	10—12
12	К. Сюлейманов	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	♣	2	10—12

Димитров (Сф), Д. Панталеев (Сф) и Хр. Млечев (Асеновград). Малкият брой на приключилите наравно партии — само 12, говори красноречиво за ожесточения характер на борбата. Никой от участниците не можа да удържи до

край без загуба. Турнирът завърши с трима победители — Гандев, Хаджипетров и Панталеев. Първоразредникът В. Дойчинов покри нормата за кандидатмайстор.

Н. Бахаров

ОТБОРЪТ НА САЩ ПОЛУЧАВА ПРЕПОРЪКИ

Михаил Тал бе учуден, че късно още същата вечер един журналист потропа на вратата на стаята му в хотел „Москва“ и помоли за едно интервю. Разбира се, който е станал световен първенец, трябва да бъде винаги готов да дава интервюта.

Интервюто бе късно и е отдавна напечатано, само последната фраза на световния майстор остана тогава необработена в бележника, а именно:

Михаил Тал отговори на въпроса дали ще бъде на шахматната олимпиада в Лайпциг, за да се срещне на шахматната дъска с американците Фишер и Решевски, с едно: „Сигурно, ако между това не се случи нещо!“

Нещото между това се случи. И то стана така (Слушайте, приятели, прочетете го два пъти!):

Държавният департамент на Съединените щати „препоръча“ на американския съюз на шахматистите да не се ходи в Лайпциг. „Трябва да се избегне да се участвува в шахматната олимпиада“.

Мистер Шпан, председателят на американския шахматен съюз, наистина, високо и ясно интервенира, помоли подстрекателите на службата „Приятелско сближение“ да оттеглят тази препоръка. (Да се разбере: препоръка значи по американски: „заповед“!).

Но какво помогна това? Факт е, че в Берлинер Брюдершрасе № 5 у главния секретар на немския шахматен съюз вече е получено писмо, което осведомява, че нито Фишер, нито Решевски, нито други американци ще седнат в Лайпциг зад дъската с 64-те квадратчета.

Колко си приличат картините!

Държавен департамент на Съединените щати се нарича също учреждение на Айзенхауер, което възпрепятства 19-те журналисти на ГДР през февруари същата година да отидат в Роки Маунтенс и Скуо Валей. Държавен департамент на Съединените щати се нарича също и къщата, чийто разпоредител Хъртър постоянно свиква в нея конференции на печата и след това чрез един микрофон, поставен на масата му, крещи: „Разберете, че всичко, което ние правим, даже и когато изпращаме под съветското небе един У2, всичко правим за мира!“

Но какво от това, че американските шахматисти не ще могат да отидат в Лайпциг?

Ето какво: повтаря се същото, което безсъвместни и безмозъчни западни журналисти предприеха, за да осуетят общия немски отбор за Рим — да попречат на разбирателството! Заповедите за това дойдоха от Бон, от съюзното

канцлерство. И все пак общ германски отбор се състезава за олимпийските лаври, източно и западногермански състезатели се бориха дружно, а спортистите от двете германски държави се прегръщаха от радост за всеки медал, извоюван от германските олимпийци.

Приятелство между хора с различни мирогледи, спорт между хора с противоположни схващания, разговори между хора от капиталистическата сфера и социалистическия свят са за пентагона и бундестага най-голямото съвременно зло.

Остава фактът: Тал няма да намери американски противник в Лайпциг.

Но остава и фактът: в Рим се бори в същото време общ немски отбор. Омраза, клеветничество, насъскване не можаха да предизвикат раздяла.

Все тъй не ще може и оръдието на пентагона, Държавният департамент, да скъса разбирателството.

*

БР. Тази статия, която препечатваме от източногерманското списание „Шах“, е публикувана, когато любителите на шахмата в цял свят узнаха с възмущение, че Държавният департамент на САЩ забранява на своите шахматисти да участвуват на олимпиадата в Лайпциг. Статията обаче завършва пророчески. Копнежът и волята на обикновените хора за разбирателство и културно събуждане между народите в крайна сметка винаги побеждават. Майката на младия американски шампион Боби Фишер отпрати молба-протест срещу забраната на Департамента. Любителите на шахмата и обществеността в САЩ я подкрепиха и властите бяха принудени да отстъпят пред общественото мнение. И така все пак шахматният отбор на САЩ пристигна в Лайпциг.

Тал обаче е бил двойно предвидлив, като е направил резервата: „Сигурно, ако между това не се случи нещо!“ Ето че съветският отбор пристигна в Лайпциг без Тал. Но от това никой не се възмути. Напротив всеки се зарадва на причината, която го възпряла. Тя е много основателна и човешка — Тал останал за да види . . . новородения си син. Прочие тази причина забави само с няколко дни пристигането му в Лайпциг. Как ли ще играе там световният шампион вече и като баща? . . .

§

Библиография

Спортното издателство на Берлин (ГДР) съобщава, че предстои издаването на книга, посветена на XIV шахматна олимпиада, проведена през 1960 г. в Лайпциг. Книгата ще съдържа подбрани най-хубави партии на участващите в олимпиадата гротмайстори с техни коментари, многобройни снимки за обстановката, в която се е провела олимпиадата, и т. н.

Книгата ще излезе от печат в първото тримесечие на 1961 г. и ще обхваща 280 стр. при размер 16,7 : 24 см.

И П А П Т И И

№ 126. СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА ФИХТЛ ПЪДЕВСКИ

Варна, 1960 г.

Обяснения от Н. Пъдевски

1. e4 c5 2. Kf3 d6 3. d4 c:d4 4. K:d4 Kf6 5. Kc3 Kc6 6. Og5 e6 7. Dd2 Oe7 8. O—O—O—O 9. Kb3. Доскоро бе много популярен вариантът 9. f4 K:d4 10. D:d4 Da5 11. e5, но сега вече е ясно, че след 11. . . d:e5 12. D:e5 D:e5 13. f:e5 Kd5, черните с внимателна игра могат да изравнят. С хода 9. Kb3 позицията запазва своята сложност.

9. . . Db6 10. f3 Td8. Най-точно е 10. . . ab. Черните не бива да се страхуват от 11. O:f6 O:f6 12. D:d6 O:c3 13. b:c3 Td8 14. Dc5 T:d1+ и пешката в повече у белите не им дава достатъчно преимущество.

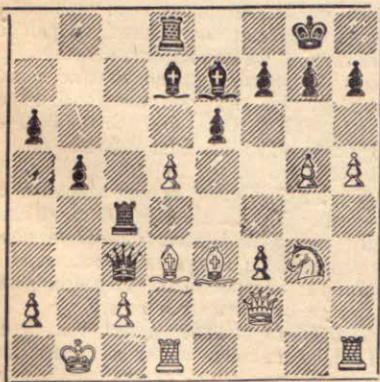
11. Oe3 Dc7 12. Kb5! Конят с темпо се прехвърля на централното поле d4.

12. . . Db8 13. g4 ab 14. K5d4 Dc7 15. Df2 Kd7 16. h4 K:d4 17. K:d4 b5. Голям ход не беше нужен. Трябваше веднага 17. . . Kc5 18. g5 Od7 19. h5 Oe8 и царското крило е запазено.

18. g5 Kc5 19. h5 Od7 20. Ke2. Фихтъл се съблазнява от мисълта да преведе и коня на царския фланг, но с това губи време и черните се организират. След 20. g6! f:g6 21. h:g6 h6 белите имат по-добри атакуващи възможности.

20. . . Tac8 21. Kg3 Ka4 22. Od3 d5. Добре беше и 22. . . Oe8. Последвалата жертва доведе до много интересни моменти и постави и двете страни пред трудни проблеми.

23. e:d5 K:b2!? . . . 24. c:b2 Dc3+ 25. Db1 Tc4.

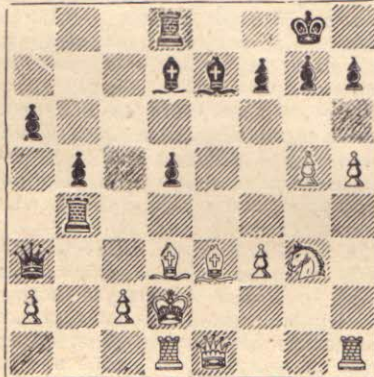

Първата жертва на топ на полето c4. След 26. O:c4 b:c4 белите могат да изпробват четири защити с офицера: а) 27. Oc5 Tb8+ 28. Cc1 Da1+ 29.

Cd2 c3+ 30. Ce1 D:d1+ 31. C:d1 Tb1+ 32. Ce2 Ob5+ 33. Ce3 Oc5+ 24. Cf4 Tb4+; б) 27. Ob6 Tb8 и белите се озовават в тежко положение; в) 27. Oa7 и г) 27. Of4. В последните два случая черните имат на разположение вечен шах, тъй като след 27. . . Db4+ царят не може да бяга през c1 поради 28. . . c3!

26. De1. Въпреки многобройните нападки, които срещна този ход, считам го за по-силен от другата възможност 26. Od4 Tb4+ 27. Cc1 Da3+ 28. Cc2 e:d5 — със сходна позиция на тази, която се получи към 30-я ход в партията.

26. . . Tb4+ 27. Cc1 Da3+ 28. Cd2 e:d5.

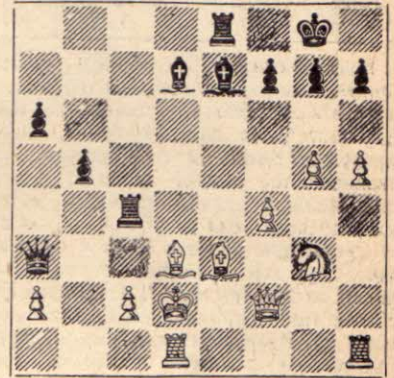
Този тих ход целеше да отреже пътя за отстъпление на белия цар. Но въпреки това белите трябваше да продължат намислената „евакуация“ на царя си на царския фланг — 29. Ce2 Te8 30. Cf2! и сега черните са принудени да преминат във варианта 30. . . O:g5 31. O:g5 T:e1 32. Th:e1 f6! Белите остават с топ и две леки фигури срещу дамата и две пешки, като запазват сериозни атакуващи възможности.

29. Df2? Te8 30. f4. Сега е вече късно за Ce2.

30. . . d4? Достатъчно е едно малко смущение, за да се постави победата под съмнение. След 30. . . Tb2! заплахата 31. . . Ob4+ би решила играта.

31. O:d4. Едва сега черните забелязаха, че на замисленото 31. . . T:d4 32. D:d4 Oc5 белите разполагат с печеливш отговор 33. O:h7+; и в този критичен момент, когато атаката на черните достигна до задълнена улица, в помощ дойде повторната жертва на тона на полето c4!

31. . . Tc4! (Виж диаграмата)
32. Tb1? Белите имаха спасение и то бе: белият цар да се отправи смело през самото дамско крило към царското

и намери убежище на полето f5; Ето главният вариант: 32. O:c4! Ob4+ 33. c3 Db2+ 34. Cc3 b:c4+ 35. Cc1:c4 Ob5+ 36. Cd5 Td8+ 37. Ce4 Oc6+ 38. Cf5!! и черните нямат повече от вечен шах — Od7+ и Oc6+. Но на Фихтъл и през ум не е минавало, че полето f5 е спасителният бряг.

32. . . Ob4+ 33. Cd1. Едва ли може да помогне 33 T:b4 D:b4+ 34. c3 Db2+ 35. Oc2 b4 36. Df3 Oa4 37. Dd3 O:c2 38. D:c2 T:d4+ 39. c:d4 D:d4 — със силна атака.

33. . . Og4+ 34. Ke2. Или 34. Oe2 D:a2 35. Tc1 T:c2 36. T:c2 Db1+ 37. Tc1 D:d3 мат.

34. . . D:a2 35. Ta1. 35. Tc1 след 35. . . T:c2! води към аналогични варианти.

35. . . T:e2 36. D:e2 O:e2+ 37. C:e2 T:c2+ 38. O:c2+ D:c2+. Бедата е, че сега белите губят и офицера.

39. Cf3 Dd3+ 40. Cg4. На 40. Oe3 би последвало 40. . . Od2.

40. . . D:d4. Белите се предават.

№ 127. ДАМСКИ ГАМБИТ

КРОГИУС

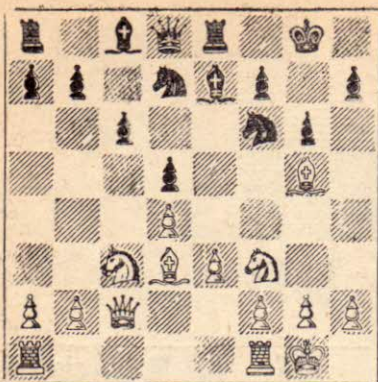
ФИХТЛ

Варна, 1960 г.

Обяснения от Вл. Ганчев

1. c4 e6 2. Kc3 d5 3. d4 Kf6 4. c:d5 e:d5 5. Og5 Oe7 6. e3 c6 7. Dc2 O—O 8. Od3 Kbd7 9. Kf3 Te8 10. O—O. До тук разменният вариант на дамски гамбит бе разигран по класическата рецепта. Сега Фихтл, който отдавна играе тази система, се отказва от обичайното продължение Kf8 и провежда нов план, който обаче не е много удачен.

10. . . g6.

Както показват следващите ходове, Фихтл иска да неутрализира традиционната атака с пешки („атаката на малцинството“) на дамския фланг, която провеждат белите в този вариант. За тази цел той решава да блокира дамския фланг и прикрие слабостта на с6, като преведе коня от d7 през b6 на с4. В изпълнение на този план с ход си 10. . . g6 той ликвидира първо радикално натиска върху h7. Това обаче отслабва значително черните полета около царя му. Избраният план има и други съществени слабости, които се проявяват отчетливо в хола на играта.

11. Таb1 а5 12. а3 b5. Черните предотвратиха атаката на белите пешки, обаче създадоха в позицията си хроническата слабост с6, за чието образувание белите биха загубили няколко темпа. Освен това черните забавиха действието си на царския фланг, като лишиха и себе си от атакуващи възможности. В резултат всяка размяна на фигури ще подчертае създадените слабости в позицията им.

13. Тfе1 Оb7. Последниците от дебюта — офицерът заема пасивна позиция, на която ще остане до края на играта.

14. h3 Ke4. Иначе белите ще подготвят и прокарат е4 и ще получат инициатива в центъра и на царския фланг.

15. Of4 f5 16. Ke5. Планът на белите е ясен: те се укрепяват на е5, където ще разменят по две леки фигури, защото иначе всякакви действия на черните са осъдени на неуспех предвид слабостите на царския им фланг. Белите ще вземат коня на е4 с офицера си и ще преминат в енашпил при блокирана позиция, където ще имат силен кон против слаб офицер у черните. Наличието на слабостта с6 ясно очертава преимущество на белите. Срещу това Фихтл не може да прогнупостави някаква контраигра.

16. . . К: е5 17. О: е5 Od6 18. f4 Oаb. Сега беше единствената възможност за черните да разменят коня на с3. В този случай белият офицер би имал по-ограничени възможности за действие. Фихтл пропуска тази възможност, която вече не се повтаря.

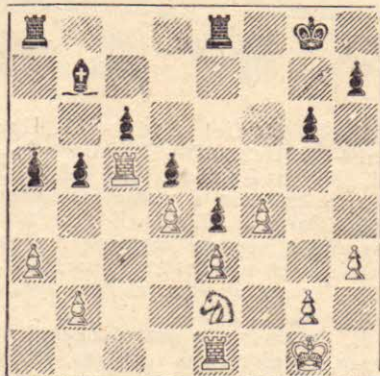
19. Ke2 Dd7 20. Tbc1 Ob7. Примирение с пасивната позиция на офицера. По-активно беше Tсe8 със заплаха Oe7 и с5, а при размяна на е4 и d6, както в партията, да се прокара b4. Сега белите преминават в явно по-добър ендшпил.

21. О: е4 f: е4. Заслужаваше внимание d: е4. Ходът в партията дава на

белите печелившо преимущество на царския фланг, което, съчетано със слабостта на с6, е напълно достатъчно за печалба.

22. О: d6 D: d6 23. Дс5 D: с5. Запазвайки ламите, черните можеха по-дълго време да зашищават слабостите в позицията си.

24. T: с5.

Получи се ендшпил, спечелен за белите. Планът за реализиране на преимущество им е типичен за подобен род позиции и се състои от 3 етапа: най-напред се оказва силен натиск върху слабата пешка с6, като черните фигури се сковават за защитата ѝ. След това се образува проходна защитена пешка на другия фланг, като се активизира царят и се създават заплахи с нейното придвижване. Накрая белите маневрират с фигурите си и създават комбинирани заплахи на двата фланга, което води в крайна сметка до печалба на материал, а оттам и на партията. Кругиус провежда този план с голяма прецизност.

24. . . а4? Улеснява задачите на белите, като предоставя на коня им пункта b4, от където се атакува пешката с6. Черните, вместо да опитат да активизират фигурите си посредством действията на дамския фланг, дори и с цената на материални щети, сами блокират фланга, осъждайки се на пасивна и безнадеждна защита.

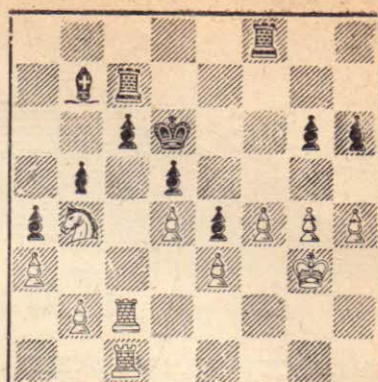
25. Kc3 Cf7 26. Tc1 Tac8 27. Ka2 Ce6 28. Kb4 Cd6. Първият етап завърши. Черните могат да разчитат на проходна пешка на царския фланг.

29. g4 h6? Характерна грешка! Белите могат да разчитат на проходна пешка f, която засега се спира от пешката g6. Черните сѐми отслабиха последната и сега атаката на същата посредством h3-h4-h5 добива особена сила.

30. Cg2 Tf8 31. h4 Cd7 32. Cg3 Cd6 33. T5c2 Tc7. По-добре беше Tf6, обаче Фихтл не забелязва следващата маневра на белите.

34. h5! g: h5 35. Th1 Tf6 36. T: h5. Завърши и вторият етап. Белите разполагат с проходна защитена пешка и създадоха нова слабост в черната позиция — пешката h6, която също е обект на атака. Маневрирането на белите фигури върху тези две слабости води бързо до материални завоевания.

36. . . Tg7. Опитът да се усложни играта посредством с5 само би забавил

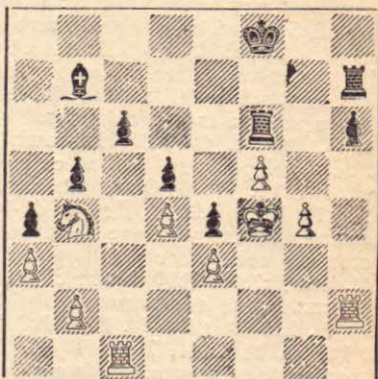

крайния изход, без да може да го промени.

37. f5 Ce7 38. Cf4 Cf7 39. Ce5. Заплашва 40. K: d5 c: d5 41. Tc7+ с последващо T: b7.

39. . . Tg8 40. Cf4 Tg7 41. Tc1. Можеше веднага Th1.

41. . . Th7 42. Th2! Cf8.

Без да дочакат ход, черните се предавали. След 43. Th-c2 се губи пешката с6. Кругиус прецизно опроверга погрешния дебютен план на черните.

№ 128. СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА
НЕЙКИРХ БОБОЦОВ
Варна, 1960 г., получила I премия за красота

Обяснения от Н. Минев

1. e4 c5 2. Kf3 d6 3. d4 c: d4 4. K: d4 Kf6 5. Kc3 a6. 6. f4. В борба а за получаване на дебютно преимущество срещу варианта на Опоченски — Найдорф с белите фигури са изпитвани много продължения. Ходът, избран от Нейкирх, е начало на остра система за атака на царското крило, като се използва линията „f“. Например: 6. . . e5 7. Kf3 Dc7 8. Od3 Oe7 9. O—O O—O 10. f: e5 d: e5 11. Cf1 b5 12. De1 и 13. Kh4.

6. . . Dc7. Счита се от теорията за по-слабо от 6. . . e5. Печалбата на един темп (виж 8-ия ход на белите) не може да компенсира ненужните ходове a6 и Dc7 при построението „Дракон“, към което се ориентират черните.

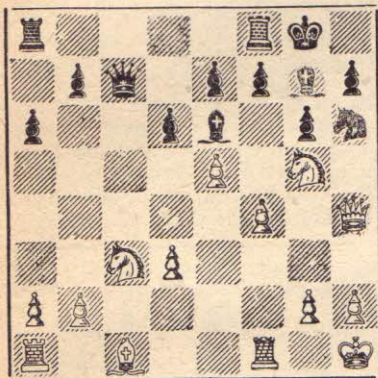
7. Od3 Kc6 8. Kf3! Имено тук, а не на b3, за да може конят да вземе активно участие в действието (при случай e4—e5! или Kf3—g5!)

8. . . g6 9. O—O Og7 10. Cf1 O—O 11. De1 Kb4? След това свързано със

загуба на време продължение Нейкирх изобретателно провежда силна атака на царското крило. По-добре играха черните в партията от същия турнир Минев—Бобоцов 11. . . Og4 12. Dh4 Tad8 13. Oe3 d5 14. e: d5 Kb4! — с добра игра.

12. Dh4 Oe6 13. e5! Белите веднага използват възможността за отклоняване на главния защитник на полето h7. Зас уважаваше внимание още и 13. f5 g: f5 14. Oh6 O: h6 15. D: h6 Kg4 16. Dg5+ Цh8 17. e: f5 Tg8 18. Df4, но при него черните имат по-големи възможности за защита.

13. . . K: d3 14. c: d3 Kg4 15. Kg5 Kh6. Другата защита 15. . . h5 също едва ли спасява партията — 16. f5! O: f5 17. T: f5 g: f5 18. D: h5 Kh6 19. Kd5 Dd8 20. e6! — с много силна атака.

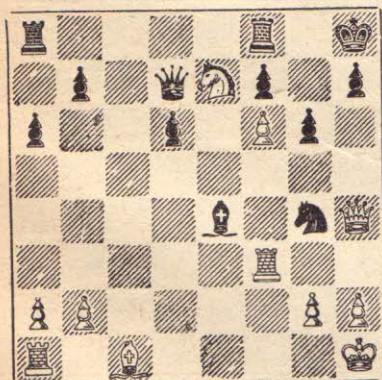
16. f5!! След този елегантен ход атаката на белите става нео-разима.

16. . . O: f5. Очевидно единствено. След 16. . . g: f5 17. K: e6 се губи фигура.

17. Kge4! Kg4. Отново единствено. 17. . . O: e4 18. d: e4! води до загуба на злополучния кон на h6.

18. Kd5 Dd7 19. K: e7+ Цh8 20. Kf6 O: f6 21. e: f6. Черните още запазват материалното равенство, но позицията им е съвършено загубена. Заплашва напр. 22. h3 и 23. Oh6. Следващата грешка само ускорява развързката.

21. . . O: d3 22. Tf3 Oe4.

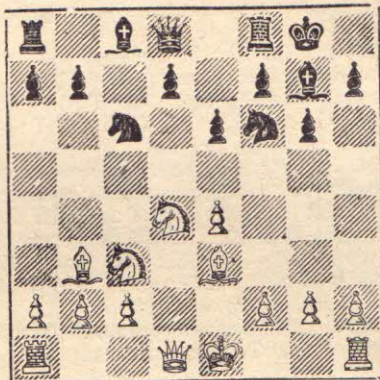
23. D: h7+! Черните се предават. Ефектен финал на отлично проведената атака.

№ 129. СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА МИНЕВ ТРИФУНОВИЧ

Варна, 1960 г.

Обяснения от Н. Минев

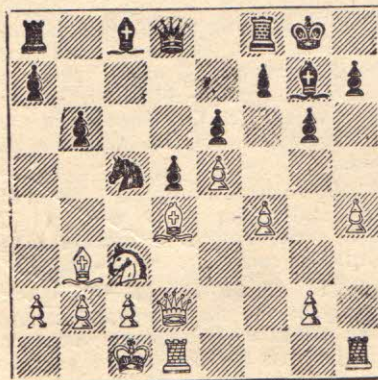
1. e4 c5 2. Kf3 Kc6 3. d4 c: d4 4. K: d4 g6 5. Kc3 Og7 6. Oe3 Kf6 7. Oc4 0-0 8. Ob3 e6.

Ново продължение вместо обикновеното 8. . . d6 9. f3 0-0 10. Dd2 K: d4 11. O: d4 Oe6 12. 0-0-0 с преминаване в „Дракон“. За мен стана ясно, че е подготвен нов вариант, защото такива ходове не се измислят на дъската. Съвсем ясно е, че 9. f3 d5 е само от полза за черните. Краткият анализ на набиващото се в очи продължение 9. Kdb5 d5! 10. e: d5 e: d5 11. K: d5 K: d5 12. D: d5 D: d5 13. O: d5 O: b2 14. Tb1 Oe5 показва, че черните няма от какво да се страхуват. Може би в този вариант с 9. Kb5 белите да имат някъде по-добри възможности, но все пак ми се струва, че играният от мен в партията ход е най-силен.

9. f4! d5. Не е добре и 9. . . e5 10. f: e5! K: e5 11. h3! и след 0-0 белите сгоят отлично.

10. e5 Kd7 11. Dd2 K: d4 12. O: d4 b6 13. 0-0-0 Kc5 14. h4.

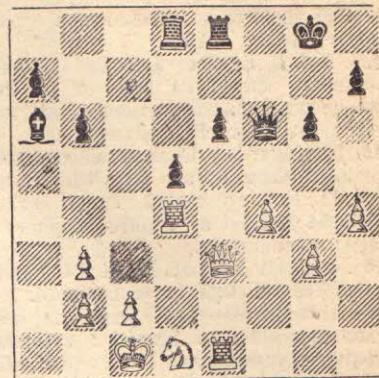

Позицията на черните е стратегически загубена. Единственият начин за контраигра срещу надвисващата атака е f7-f6, но това създава постоянни позиционни слабости. Размените на няколко леки фигури също не подобряват положението.

14. . . K: b3+ 15. a: b3 f5 16. e: f6 O: f6 17. g3! O: d4 18. D: d4 Df6 19. De3. Безспорно и при 19. D: f6 T: f6 20. The1 черните едва ли биха могли

да се спасят, но считам, че малкото на дами още по-бързо ще подчертае значителното позиционно превъзходство на белите.

19. . . Oa6 20. Td4 Tfe8 21. The1 Tad8 22. Kd1.

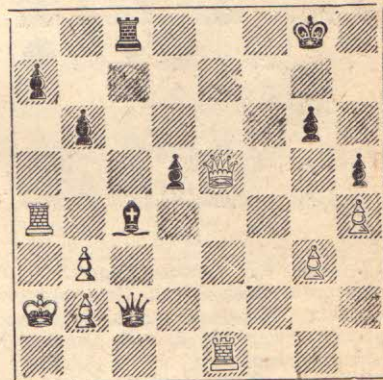
Конят се отправя по маршрута d1-f2-g4-e5 или при евентуално h5 през f2-h3 на g5. Защита вече няма. Напр: 22. . . Df5 23. Kf2 Tc8 24. c3 h5 25. Ta4! и T: a7.

22. . . Tc8 23. Kf2 h5 24. Ta4. Разбира се, не 24. Kh3?? Df5! и черните печелят.

24. . . e5. Жертва от отчаяние, която с нищо не променя положението.

25. f: e5 T: e5 26. D: e5 D: f2 27. Цb1. Един от многото начини за печалба. Най-просто бе 27. c3 Oe3! 28. De6+ Цg7 29. T: a7+ и 30. De3+.

27. . . D: c2+ 28. Ca2 Oc4.

Последна „уловка“. Ако 29. D: c6+ Цh7 30. D: c8? то 30. . . O: b3+ 31. . . D: c8. Всъщност не уловка, а мираж — пролъжжавайки 30. T: a7+ Цh6 31. D: c3+ обявявах маг. Вместо това, заблуден от това, че досега пешката a7 не беше под удар, направих първия си „пропуск“ в тази партия, като избрах предварително намисления печеливш вариант.

29. Ta3 a5 30. b: c4. Черните се предават.

№ 130. СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА ЦИН КАРАСТОЙЧЕВ

Варна 1960 г.

Обяснения от Ем. Карастойчев

1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Kc3 Og7 4. e4 d6 5. Og5 h6 6. Oh4 0-0 7. Od3. Гървопричина на следващите затруднения

на белите. Черните получават удобна игра поради незащитеността на пункта d4. Партията Ф рман—Борисенко (XXI първенство СССР) продължава 7. f4 c5 8. d5 a6 9. a4 Da5 10. Od3, като след 10... e6 11. d:e6 O:e6 12. Dd2 Kc6 черните получили добра игра. Правилно оеше 7. Oe2.

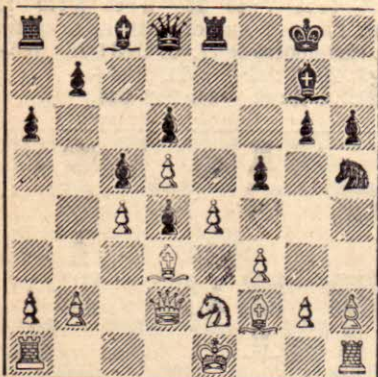
7... Kc6. 8. Kge2 e5 9. d5 Kd4! В стариндийска защита на коня от b8 се удава твърде рядко възможността да заеме такъв силен централен пункт.

10. f3. Конят на d4 не може да бъде търпян задълго, но ако сега 10. K:d4 e:d4 11. Ke2, то c5 12. d:c6 b:c6 13. K:d4 Da5+! и черните получават опасна инициатива.

10... c5 11. Dd2 a6 12. K:d4 e:d4 13. Ke2 Te8 14. Og3. Заплашваше 14... K:e4! На 14. 0—0—0 щеше да последва също 14... K:c4! с изгодни за черните усложнения 15. O:d8 K:d2 16. Oc7 K:c4 17. O:c4 b5! На отстъплението на офицера на f2, след 14... Kd7 черните биха заели форпоста e5, тъй като не може 15. f4? поради Kf6! 16. Kg3 K:e4!

14... Kb5 15. Of2. Можеше да се препоръча 15. 0—0 или 15. Kf4, но Цин не желае да предостави преимуществото на двата офицера на своя противник.

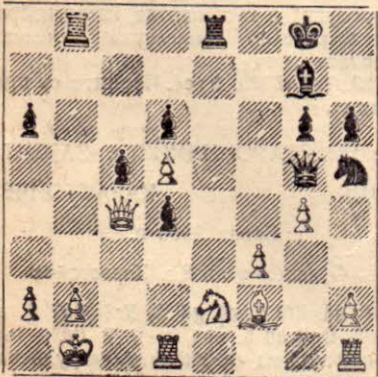
15... f5

16. 0—0—0? Правилно беше 16. 0—0 с известни перспективи. Сега черните получават възможността да проведат своя основен замисъл при най-благоприятни условия.

16... b5! 17. e:f5 O:f5 18. g4. Преимуществото на черните е безспорно. Здравно завладели центъра, те заплашват да разкрият линията „b“ и да организират матова атака по диагонала a1—h8 и вертикала „b“.

18... O:d3 19. D:d3 Dg5+ 20. Цb1 b:c4 21. D:c4 Tab8!

Комбинационният път е най-краткият до целта. След 21... Kf6 22. f4 D:d5 23. D:d5 K:d5 24. Kg3 черните имат спечелен ендшил, но борбата продължава.

22. g:h5 d3! Най-просто и най-силно. Съблазнително беше 22... T:b2+ 23. Ц:b2 T:e2+ 24. D:e2 d3+ и печели. Но след 24. Цa3! T:f2 25. Thf1 T:f1 26. T:f1 De3+ 27. Db3 De2 28. Tg1 ролите можеха да бъдат разменени.

23. Kc3 Te2 22. b3. Ефектно би завършила атаката след 24. Thg1 Tb:b2+ 25. lal T:a2+! (De5 26. T:d3) 26. D:a2 O:c3+ 27. Цb1 T:a2 28. T:g5 (Ц:a2 D:d5+) Tal мат.

24... T:f2 25. D:d3. Можеше да се упорствува още в защитата посредством 25. Thg1 Dc5 26. T:g6 Цf7 27. Tdg1, но след 27... Tg8 ресурсите се изчерпваха — 28. D:d3? D:c3 29. T:g7+ T:g7 30. T:g7+ D:g7 31. Df5+ Df6 и черните печелят.

25... Df6. Белите се предават, тъй като на 26. Tc1 ще последва 26... T:f3.

№ 131. СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

ФИХТЛ

ПУСТИНА

Варна, 1960 г.

Обяснения от М. Бобоцов

1. e4 c5 2. Kf3 d6 3. d4 c:d4 4. K:d4 Kf6 5. Kc3 Kc6 6. Og5 e6 7. Dd2. Разиграва се най-популярният вариант на сицилианската защита, носещ името на видния съветски теоретик Раузер.

7... a6. Богатата практика показва, че това продължение не дава изравнение на черните. Предпочита се 7... Oe7 8. 0—0—0 0—0.

8. 0—0—0 h6 9. Of4. Достатъчно добро е и 9. Oe3. Напр. 9... Kg4 10. K:c6 b:c6 11. Oc5 Dc7 12. h3 с преимущество за белите.

9... Od7 10. K:c6 O:c6 11. f3 Db6? Сериозна дебютна грешка. Самата позиция подсказва правилния план. Пешката d6, атакувана 3 пъти, трябва да бъде приложена — 11... d5 12. De1 Ob4 или 12. De3 Oe7! и в двата случая със възможности за успешна защита.

12. Oc4. Най-точно. Пречи на хода d5. Ако белите бяха взели веднага 12. O:d6, черните шахя да развият добра контраигра след 12... 0—0—0.

12... Td3 13. Oe3 Dc7 14. Df2! Максимально усиливане на позицията, съчетавайки натиск по отслабените черни полета. От този момент белите завладяват инициативата и не я изпускат до края на партията.

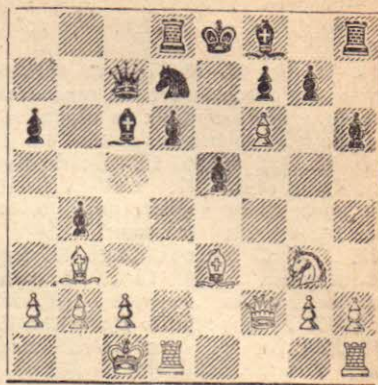
14... Kd7 15. Ob3 b5. Опит да се играе активно. На естественото 15... Oe7 белите шахя да започнат веднага пешечен шурм с 16... g4 и т. н.

16. f4! Изиграно много тънко. Заплашва f4—f5, затова следващият ход е принуден.

16... b4 17. Ke2 O:e4 18. Kg3. Само с цената на една пешка белите разкриват играта в центъра, което при тях-

ното подавявашо преимущество в развитието е от решаващо значение.

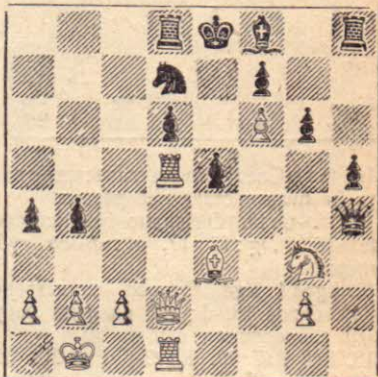
18... Oc6 19. f5 e5 20. f6!

Нито за момент отиди на черните. Сега на 20... K:f6 ще последва 21. Ob6, а 20... g:f6 е безнадеждно поради 21. Kf5. Затова:

20... g6 21. h4 h5 22. Td2. Позицията на черните, с техния останал в центъра цар е много тежка. По-нататък те само изчакват събитията.

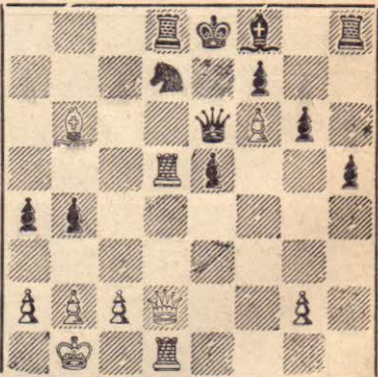
22... a5 23. Thd1 a4. 24. Od5 O:d5 25. T:d5 Dc4 26. Цb1 D:h4 27. Dd2!

27... D:g3. На 27... D:f6 или 27... K:f6 белите печелят веднага с 28. Og5.

28. T:d6 Dg4. 29. Td5. Заплашва 30. T:e5+.

29... De6 35. Ob6.

30... Ob6. Минутите на черните са преброени. Не може 30... D:b6 31. T:d7, нито 30... K:b6 31. T:d8 мат.

31. D:b4 D:f6. По-добър ход не се вижда.

32. O:d8 D:d8 33. T:e5+ K:e5 34. T:d8+ Ц:d8 35. Db8+. Това е краят,

ко черните играят още няколко хода.
35. . . Цd7 36. Д: h8 Оf4 37. Дf6 Оg3
38. b4 аb3 39. с: b3. Черните се предават. Една огнична партия на чехо-славашкия първенец.

№ 132. ЗАЩИТА ГРЮНФЕЛД

ФУКС

МИЛЕВ

Варна, 1960 г.

Обяснения от Здр. Милев

1. d4 Кf6 2. с4 g6 3. Кс3 d5 4. Кf3 Оg7 5. Дb3 d: с4 6. Д: с4 О—0 7. е4 Оg4 8. Оe3 Кfd7 9. Дb3. Нападайки незащитената пешка b7, белите се стремят да привлекат черния кон на b6 и затруднят прокарването на хода е7—е5. От друга страна бялата дама заемаше неустойчиво положение в центъра. С хода в партията тя се превежда „с темпо“ на по-сигурно място.

9. . . с5. Напълно възможно е и 9... Кс6, както е играно в партията Полугаевски — Симагин (п-во на СССР): 10. Д: b7 Ка5 11. Да6 с5 12. d: с5 Тb8 13. Об5 О: с3+ 14. b: с3 Дс7 15. с6 Ке5 16. К: е5 Д: е5! 17. Д: а5 Т: b5 18. Да3 Та5 19. Дс1 Д: е4 20. f3 О: f3 и черните могли да получат добра игра.

Ходът в партията ми се струва обаче най-логичен, понеже използва загубеното от белите време за организиране контраигра в центъра.

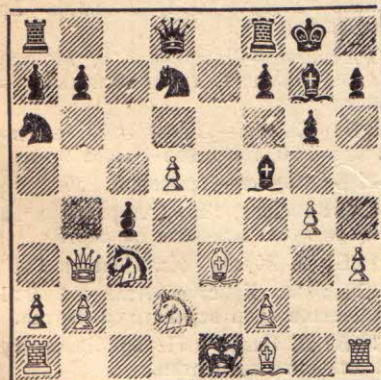
10. d5. Не е опасно за черните 10. Д: b7 О: f3 11. g: f3 с: d4 12. Д: а8 d: с3 или 11. Д: а8 Дb6!

10. . . Ка6 11. Кd2. И сега не е опасно 11. О: а6 b: а6 с последващо Тb8, нито 11. Д: b7 Кb4!

11. . . е6! 12. h3. До тук партията протичаше по известен образец: Шалберг—Сабо (Цюрих, 1953 г.), в която белите продължили 12. d6, но след 12... Оd4! 13. О: а6 b: а6 14. Кс4 Тb8 15. Дс2 е5 черните получили перспективна позиция.

12. . . е: d5 13. е: d5 Оf5 14. g4? Това вече е явна авантюра, тъй като и само въз основа на общи съображения може да се предположи, че при превъзходното развитие на черните трябва да се намери опровержение на твърде рискования ход в текста.

14. . . с4!

Интересно е да се отбележи, че целият случил се до тук вариант е посочен от Броншайн в коментарите му към партията Шалберг—Сабо (Цюрих, 1953 г.), но без конкретна оценка!

15. К: с4 И другите възможности не са по-добри:

а) 15. Д: b7 Кdc5 16. Дb5 Тb8 17. Д: с4 Тb4+

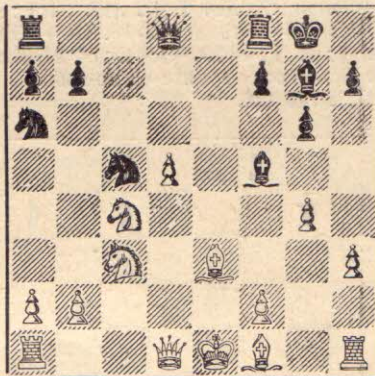
б) 15. Д: с4 Ке5 16. Дb3 Кd3+ 17. Цd1 Кac5 18. Да3 О: с3!+

в) 15. О: с4 Кac5 16. Да3 Оd3 17. О: с5 К: с5 18. Д: с5 Тс8!+ (Сабо—Флетчер (Венеция, 1949 г.)

Най-добри възможности предоставя на белите парадоксалното:

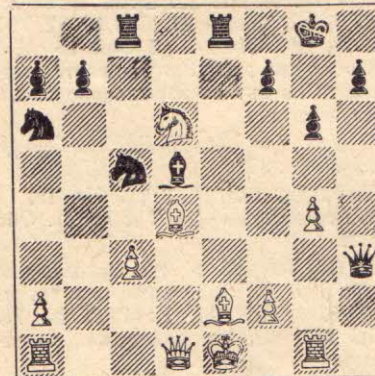
г) 15. Да3! Оd3 16. К: с4.

15. . . Кdc5 16. Дd1. При 16. Да3 черните се спасяват чрез единственото 16. . . b5!! и дори получават по-добра игра.

16. . . О: с3+! Едва от тук партията придобива теоретически интерес, понеже разсейва интересното заблуждение на многобройните теоретици и коментатори, които единодушно препоръчват в това положение хода 16. . . Оd7. В същност след 16. . . Оd7 17. Оd4! b5 18. Ке3 белите имат пешка в повече при относително безопасна позиция.

17. b: с3 Оe4 18. Тg1 О: d5 19. Оe2 Те8 20. Цf1 Тс8 21. Оd4 Дh4! 22. Кd6 Д: h3+ 23. Цe1.

23. . . Дh2! Извънредно съблазнително е да се спечели и втора пешка чрез 23. . . Кd3+ 24. Цd2 К: f2, но след 25. Дf1! Д: f1 26. Та: f1 Ке4+ 27. К: е4 О: е4 28. О: а6 b: а6 29. g5 черните не могат да мечтаят за победа.

24. Тg3 Дh1+ 25. Цd2 Ке4+ 26. Ке4 Д: е4 27. Те3. Разноцветните офицери след 27. О: а6 b: а6 не донасят облекчение, тъй като позицията на белия цар ще даде възможност на черните леко да организират матова атака.

27. . . Дf4 28. Дg1 Кс5 29. Цe1 Ке4 30. Об5 Ос6! 31. О: с6 b: с6 32. Те2

К: с3 33. О: с3 Т: е2+ 34. Ц: е2 Дс4+ 35. Цf3. Или 35. Цd2 Тd8+ и т. н.

35. . . Д: с3+ 36. Цg2 Те8 37. Дd1 Те4 38. Тb1 Дd4. Белите се предават.

№ 133. ФРЕНСКА ЗАЩИТА

ФИХТЛ

ФУКС

Варна, 1960 г.

Обяснения от Вл. Попов

1. е4 е6 2. d4 d5 3. Кс3 Об4 4. е5 с5 5. а3 О: с3+ 6. b: с3 Дс7. По-еластично е 6. . . Ке7.

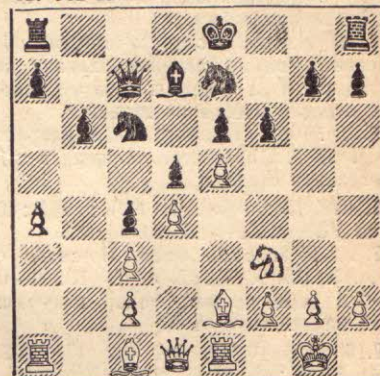
7. Кf3 Ке7 8. а4 b6. Обикновено се играе 8. . . Кbc6. Идеята на хода 8. . . b6 е да се разменят белополите офицери.

9. Об5+. Интересен опит за осуetyване размяната на офицерите.

9. . . Оd7. Сега белите успяват да проведат идеята си. Заслужаваше внимание 8. . . Кbc6 или даже 8. . . Ксб6!

10. Оd3 Кbc6 11. О—0 с4. Задължителен ход. Не може 11. . . О—0 поради известната жертва—12. О: h7+! Ц: h7 13. Кg5+ и т. н. — с неотразима атака.

12. Оe2 f6 13. Те1.

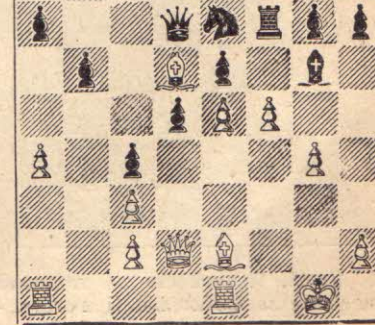
13. . . f: е5. Неточност. Според мен този вариант трябва да се разиграва от черните с включването на О—0—0. Сега напр. трябваше обязательно да се играе 13. . . О—0—0! с последващи взаимни атаки на фланговете.

14. К: е5 К: е5 15. d: е5 О—0. Все още можеше да се направи голяма рокада.

16. Оa3 Оe8 17. Дd2 Оg6 18. f4! Сигнал за пешечен шурм.

18. . . Тf7 19. Од6 Дd7? След тази грешка черните са загубени. Нужно бе 19. . . Дс6.

20. g4! Таf8. Все още по-добре бе 20. . . Дс6.

Решаващ пробив. Сега вече се вижда защо черната дама не трябва да стои на d7.

21. . . e: f5 22. O: c4! Фихтъл води атаката отлично. От пешечния център на черните не остана нищо.

22. . . Дс6. По-упорито бе 22. . . f4. 23. Об5 Дб7 24. е6 Тf6 25. g5. Черните се предават.

№ 134. СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

ЛУТИКОВ ПРАХОВ

Бад Залдунгси, 1960 г.

Обяснения от В. Прахов

1. e4 c5 2. Kf3 e6 3. d4 c: d4 4. K: d4 Kf6 5. Kc3 Kc6. Тази партия се състои два кръга преди края и бе много важна и за двете страни. Който спечелеше, ставаше лидер с точка аванс, а при наравно запазвахме дележа на временното владичество. Поради това дебютът трябва да се избере внимателно да се подбере. Реших да избира тази солидна система, при която трудно се получава царска атака, тъй като Лутиков е далеч по-добър в комбинационния шах, отколкото в позиционния.

6. a3. Изиграно след 20-минутно обмисляне. Видимо главният вариант не бе по вкуса на белите и това ме успокои относно избора на варианта.

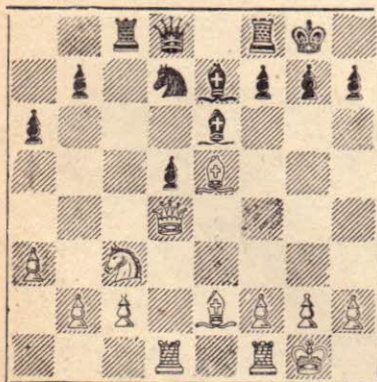
6. . . Oe7. Прибързано е направо 6. . . d5 7. Об5 и черните попадат под наотразима свързка.

7. Oe2. Нищо не дава 7. K: c6 b: c6 8. e5 Kd5 9. Ke4 Dc7 10. f4 f5=

7. . . d5 8. e: d5 e: d5. По-силно е 8. . . K: d5 9. K: d5 e: d5 10. O—O и черноюният офицер получава поле на действие от f6.

9. O O—O 10. Of4 Oe6 13. Dd2. След 11. K: e6 f: e6 срещу двойката офицери на белите черните разполагат със силен пешечен център и открита линия „f“.

11. . . K: d4 12. D: d4 a6 13. Tad1 Tc8 14. Oe5. Половин час загубиха белите за този ход, те явно разчитаха форсирания вариант, който се случи в партията, и вероятно го оценяваха в своя полза. На 14. Of3 следва 14. . . Tc4 и 15. . . Dc8 със заплаха 16. . . O: a3 14. . . Kd7.

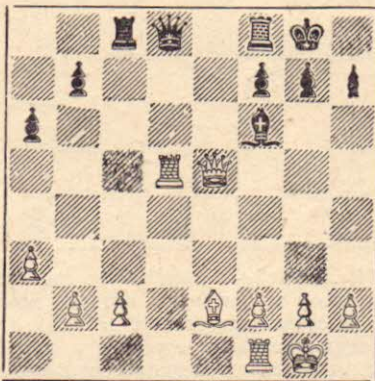

15. K: d5. Приемането на жертвата на пешка е задължително. При отстъп-

ление на черноюния офицер следва 15. . . Of6 и черните имат отлични перспективи на ламския фланг. Не може и 15. O: g7? Ос5 с печалба на фигура Затова без всякакво замисляне Лутиков взе на d5.

15. . . K: e5. На 15. . . O: d5 има много неприятен отговор 16. O: g7 Oe6 17. Od3 Kf6 (17. . . Of6 губи веднага поради 18. De4) 18. O: f6 O: f6 19. De4 Te8 20. d: h7+ Cf8 21. Ob5 Db6 22. O: e8 C: e8 23. b3 и белите имат топ и три пешки за два офицера при съвсем разкрит черен цар.

16. D: e5 O: d5. След партията Лутиков предложи 16. . . T: c2, но по време на партията не ми харесваше вариантът 17. De4 T: b2 (17. . . T: e2 18. K: e7+ и 19. D: e2) 18. Kf6+ O: f6 19. T: d8 T: d8 20. Oc4 O: c4 21. D: c4 g6. Всъщност черните са по-добре. 17. T: d5 Of6.

В това е смисълът на 14-я ход на черните Въпреки пешката в по-малко, пред вид разноцветните офицери ендшпилът е реми. Напр: 18. T: d8 O: e5 19. T: c8 T: c8 20. c3 Td8 и сега както 21. Td1 T: d1+ 22. O: d1 Oe5—f4—c1 или 21. f4 Td2 22. O: a6 b: a6 23. f: e5 T: b2, така и 21. Of3 b6 22. Tb1 Td2 23. Cf1 Of4 24. g3 Oh6 25. Cc1 Cf8 води към реми. Затова белите предпочетоха да върнат пешката, но да запазят дамите.

18. De4. Или 18. Df5 De7 19. Od3 g6 и 20. . . O: b2.

18. . . De8 19. Df3 T: c2. На 19. . . O: b2 е възможно 20. Th5 g6 21. Od3 и т. н.

20. Od3 Tc6 21. b4 g6. Заплашваше 22. Th5 g6 23. Dh3, макар че и тогава след 23. . . Dc8 24. T: h7 D: h3 25. T: h3 Td3 черните поддържат равенството.

22. b5 Tb6 23. a4 Og7 24. Oc4 Tf6 25. Dd3 a: b5 26. T: b5. На 26. O: b5 смятах да продължа 26. . . Da8 и после b6 с постепенно развързване на фигурите.

26. . . b6 27. Tf6 Da8. Само контраатаката върху пешката a4 спасява положението.

28. Db3 Da7. Грешка. Много по-силно бе 28. . . Tf4 със заплаха 29. . . Od4 и натискът върху пункта f2 става неприятен, а и пешката b6 е надеждно защитена.

29. h4 Ta8 30. Od5 Td8 31. Dc4 Of8. С намерение да настаня офицера на c5,

след което шаповете са напълно равни. Тук обаче трябваше да разчета дългия форсиран вариант, в който Лутиков влезе без всякакво замисляне.

32. Dd4 Tf6 33. T: b6.

33. . . Og7. Единствено. Ако 33. . . T: b6 34. T: b6 T: d5 35. T: g6 с печалба на дамата. Също и след 33. . . T: d5 34. T: g6+ белите печелят.

34. T: d6. Иначе белите губят фигура.

34. . . O: d4 35. T: d8+ Cf7 36. Tb7

Последните 4 хода бяха изиграни с мъгливостна бързина. Сега отново се замислих да проверя варианта 36. . . O: f2 37. Cf2 (не може 37. Cf1? Da6+ 38. C: f2 Df6+) 37. . . Dd4, когато неочаквано белите предложиха реми, което бе прието. Оказа се, че и двамата сме изчислявали един и същ вариант . . . погрешно! На 37. . . Dd4 има следното продължение: 38. T: f7+ Cf6 39. T: h7+! C: h7 40. Og8+ Cf7 41. T: d4 O: d4 42. Od5 Oc3. Може би и този ендшпил е реми. . . но кой знае. . .

Този вариант обаче не е задължителен. Черните трябва да играят 37. . . De3 (вместо 37. . . Dd4) 38. T: f7+ Cf6 39. Tf3 De1 и реми предвид заплаха 41. . . Og1+ 42. Cf1 Of2+ с вечен шах. Една боева партия.

Резултати от турнирите за републиканско първенство

1/Ф: Крачунов—П. Ангелов 0:1, Карастойчев—Орев 1:0, Христов—Мечкаров 1/2:1/2, Славов—Г. Попов 0:1, Славов—Хинов 0:1.

2/А: Л. Евтимов—М. Н. Попов 0:1.

4/А: Б. Кръстев—В. Манчев 1/2:1/2, Б. Кръстев—Мл. Гуджев 0:1, Ючормански—Манчев 1:0.

5/А: Атанасов—Стоянов 1/2:1/2, Ерменков—Стоянов 0:1, Атанасов—Ерменков 1:0.

7/А: Димов—Цветков 1:0, Мончевски и Милушев губят всичките си партии.

8/Б: Събков—Савов 1:0, Чаков—Събков 1:0, Найденов—Чаков 0:1.

12/Б: Наумов—Трифонов 1:0.

13/Б: Иванов, Леви, Аврамов и Габровски губят всичките си партии.

14/Б: В. Жуков—Ив. Цветков 1:0

12/В: Ив. Христов—Атанасов 0:1, Хр. Петков губи всичките си партии.

14/В: Д. Пенев и Петър Чавов губят всичките си партии.

17/В: Костов—Шварц 1:0.

18/В: Христов—Ковачев 1/2:1/2, Мартов—Ковачев 1/2:1/2, Ковачев—Каманаров 0:1, Р. Стоянов губи всичките си партии.

